

дидактики в контексті формування компетентнісно-світоглядних професійних якостей майбутнього фахівця (частина 2). – 2008. – С. 73–76. – Режим доступу до журн. // www.mvf.kampod.org/zbirniku/Zbirnyk14/e-book/2-07-Kuhh.pdf.

Хромченкова Н.М.

здобувач,

Інститут вищої освіти

Національної академії педагогічних наук України

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ НА БАКАЛАВРСЬКОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Освіта належить до найважливіших напрямків державної політики України, є стратегічним ресурсом соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету й формування позитивного іміджу нашої держави, створення умов для самореалізації кожної особистості [4].

Професійна відповідальність є необхідний елемент процесу становлення майбутнього фахівця. Аналіз психолого-педагогічних літературних джерел свідчить, що проблема професійної відповідальності вивчалась багатьма науковцями (К. Абульханова-Славська, І. Бех, С. Гончаренко, М. Євтух, І. Зязюн, В. Кремень, З. Курлянд, О. Савченко, Ю. Скиба, В. Сухомлинський) та багато іншими. Проте у проаналізованих наукових працях питання важливості професійної відповідальності у майбутніх журналістів не було розкритим.

Проблема професійної відповідальності майбутніх журналістів на бакалаврському рівні вищої освіти є новою для вітчизняної педагогічної науки і освіти та потребує ґрунтовного вивчення.

Аналіз психолого-педагогічних досліджень дає змогу констатувати, що серед науковців існують різні підходи до виділення структурних компонентів професійної відповідальності. Зокрема К. Абульханова-Славська розглядає відповідальність, як особливий мотив людських вчинків, систему відповідальних уявлень і ставлень, смисловий принцип регуляції поведінки індивіда в професійній діяльності [1].

Провідний вітчизняний науковець в галузі психології І. Бех розкриває відповідальність, як найважливішу якість людини, тому що, беручи на себе відповідальність, вона реалізується, як особистість. Відповідальність як усвідомлення людини, яка диференційовано переживає ситуацію за допомогою мислення та усвідомлює емоції [2].

На думку С. Гончаренко, складовими відповідальності які сприяють успіху в професійній діяльності є критичне мислення особистості, бачення дійсності, цінності, здібності і вміння набуті завдяки навчання і особистого досвіду.

М. Євтух, компонентами відповідальності є моральні якості особистості (чесність, правдивість, доброта, відповідальність, прагнення до визнання особистості), незалежна самореалізація тощо.

І. Зязюн, підтвердив про творчу активність особистості, гуманістичну спрямованість діяльності та соціальну відповідальність [3].

На переконання З. Курлянд, такими складовими є безкорисливість, чесність, доброзичливість, розвинене почуття власної гідності, високе почуття обов'язку і совість.

О. Савченко, звернула увагу на необхідність формування особистості на основі загальнолюдських моральних цінностей, серед яких вагоме місце посідає відповідальність, а тому спрямовують зусилля на виховання вільної гармонійної особистості, здатної відповідально ставитися до життя, навчання, діяльності. Вона стверджує, що під час навчальних занять слід формувати в студентів національну свідомість і самосвідомість; почуття національної гідності, патріотизму й відповідальності, громадського обов'язку й честі; створювати необхідну моральну й ділову атмосферу; використовувати прийоми і методи переконання; розвивати національно і соціально значущі якості; підтримувати високий моральний і громадський імідж; виховувати студентів носіями високої загальної, національної, правової, професійної, психолого-педагогічної культури.

Складовими екологічної відповідальності на переконання Ю. Скиби є дбайливе ставлення до навколишнього середовища, здоров'язбереження кожної особистості, які забезпечують збалансований (сталий) розвиток держави [6].

В. Сухомлинський, зазначав, що відповідальність (базується на повазі до іншої людини, повазі норм, правил, законів, установленим суспільством, розширенню кола інтересів, розвивати вміння правильно вести діалог, відстоювати свої переконання, критично мислити поважаючи іншу думку допомагати в справі, по необхідності: наставляти, попереджати та прогнозувати, викликаючи інтерес до колективної діяльності, співпричетність до справи та отримуючи відповідний позитивний результат). Втілювати педагогічні результати в практику навчаючи інших [5].

В узагальненому вигляді професійної відповідальності майбутніх журналістів – це якість особистості, яка визначає мораль та виконання соціальних потреб на благо суспільства, забезпечення громадян на своєчасну, правдиву інформацію про актуальні проблеми, які становлять суспільний інтерес та прогрес країни.

Таким чином, професійна відповідальність майбутніх журналістів є особисте ставлення до професійної діяльності. Воно обумовлюється

мотивацією особистості і метою майбутньої професійної діяльності. Через з'ясування мотивів та мети вибору майбутньої професійної діяльності, ми намагалися з'ясувати, чи прагнутимуть майбутні журналісти працювати на благо нашої держави, чи зможуть надавати перевагу загальнолюдським якостям та суспільним інтересам, відповідально ставитися до професійних обов'язків.

Список використаних джерел:

1. Абульханова-Славская К. А. Деятельность и психология личности / К. А. Абульханова-Славская. – М. : Наука, 1980. – 335 с.
2. Бех І. Д. Відповідальність особистості як мета виховання / І.Д. Бех // Початкова школа. – 1994. – № 9–10. – С. 8.
3. Зязюн І. Педагогічна майстерність / Зязюн І.: за ред. І. Зязюна. – К. : Вища школа, 2008. – С. 102–115.
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/ru/documents/15828.html>.
5. Сухомлинський В.О. Вибрані твори. / В.О. Сухомлинський. – В 5-ти т. – Т. 1. – К. : Рад. школа, 1977. – 638 с.
6. Скиба Ю. А. Формування управлінських компетенцій майбутніх екологів на засадах збалансованого розвитку: теорія та практика : монографія / Ю. А. Скиба. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – 440 с.
7. Хромченкова Н.М. Модель формування відповідальності майбутнього викладача вищої школи в умовах ступеневої педагогічної освіти / Н. М. Хромченкова // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький педагогічний університет ім. Г. Сковороди»: зб. наук. пр. – Переяслав-Хмельницький, 2013. – Вип. 28. – С. 420-426.
8. Хромченкова Н. М. Підготовка відповідального майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в умовах інноваційних змін / Н. М. Хромченкова // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький педагогічний університет ім. Г. Сковороди»: зб. наук. пр. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – Вип. 26. – С. 339–343.